

בג א מיי פיה מהל
כרסות הלכה ה
ופי"ה הלכה א סגנ ששן
ס:

רבינו הגאון

עולא איקלע ליפומבדיתא
ואבדיל בין קדש לחול
בלבד, (אלא) [בלא] ברכה
בתחלה וברכה בסוף, אלא
אמר בא"י המבדיל בין
קדש לחול בלבד, אובי
עליה, כל הברכות כולן
פותח בהן בברוך וחותם
בהן בברוך חוץ מברכת
המצות וברכת הפירות
וברכה הסמוכה לחברות
וברכה אחונה שבקריאת
שמוע, שיש בהם פותח
בברוך ואינו חותם בברוך,
ויש מהן חותם בברוך
ואינו פותח בברוך, הטוב
ומטיב פותח בה בברוך.

ולית הלכתא בוותיה. וטעמא לפי שאין חותמין בשמים ובניימא סברה
(כ"י) [נכמאן] דלמר צפ' ג' שאכלו (בכרסות ד' מט.) חותמין בשמים
ופי' רש"ס הלכה כשמואל דחמים בין קודש לחול ממתמין צמולאי
שנת לייט בין קודש לקודש ספ"ק לחולין (דף טו:) ש"מ צמולאי שנת
לחול חותמין בין קודש לחול:

בברוך. ומימא צרכה דאלאי
נשמה אמאי לא פותחת צברין דהא
מעיקרא לא הוות סמוכה לחצירתה
דלמרינן צברכות (דף טו:) כי מתער
אומר אליה נשמה וכן קשה מאתה
הוא עד שלא צרכה העולם ומפלת
וי"ל לפי שאין צברכות אלא שנת
הדך שמוסם ואינו פותח צברין
וי"ל לפי שאין צברכות אלא שנת
ותפלה בעלמא^א וצרכה שאחר מגילה
נראה דחמתין צא"י האל הפסע
המושע שאין ארוכה ולא דמיא
לצרכת פירות ומלות שהן קצרות
וכן יש צירושמי דמגילה וצממא
לידן (דף כ"א:) צספריס ישימ דחותם
צה צברין האל דכולה הפסע כו' וצרכה
דנורא נפשות רבות חותם צירושלמי
צא"י מי העולמיס: ד"ו"י מברכה
הסמוכה לחברותיה. פירוש לפי שחמ'
המושע אין צריך לפתוח השניה

ולית הלכתא בוותיה עולא איקלע
לפומבדיתא אמר ליה רב יהודה לרב יצחק
ברי' זיל אמטי ליה כלכלה דפירי והוי היכי
אבדיל לא אול שדר ליה לאביי כי אתא
אביי א"ל היכי אמר א"ל ברוך המבדיל בין
קודש לחול אמר ותו לא אתא לקמיה דאבבה
א"ל היכי אמר אמר ליה אמר לא אזלי אנא
שדריתיה לאביי ואמר לי המבדיל בין קודש
לחול א"ל רברבנותיה דמר ובררותיה דמר
גרמא ליה למך דלא תימא שמעתיה מפומיה
מיתביב^א כ"ל הברכות כולן פותח בברוך
וחותם בהן בברוך חוץ מברכת מצות וברכת
הפירות וברכה הסמוכה לחברותיה וברכה
אחרונה שבקריאת שמוע שיש מהן פותח
(בהן) בברוך ואין חותם בברוך ויש מהן
שחותם בברוך ואין פותח בברוך והטוב
והמטיב פותח בברוך ואינו חותם בברוך
קשיא

המבדיל בין קודש לחול. ותו לא אמר צה שחר הדלות ולא חתם צה:
היא גרמא ליה למר. שלא הלכת אתה בעלמך: וצרכה המלות. כגון
להטעמך צליית ועל נטילת לולב: וצרכה הסמוכה לחצירתה. כגון
אותם של שמונה עשרה: וצרכה אחרונה שבקריאת שמוע. אע"פ שאין
צרכה אחרת למעלה הימנה שהתחיל
צה צברין: יש מהן. מאלו שהתחילו
שפותח בהן צברין ואינו חותם
צברין כגון צרכת פירות ומלות:
ויש מהן שמוסם ואינו פותח. כגון
צרכה הסמוכה לחצירתה שהרי
פוטרתה ראשונה שנפתחה צברין:
הטוב והמטיב. אף על גב דקמוכה
לחצירתה שהרי התחיל צברכת
המוון צברין משום דצרכה צאנפי
נפשה איתקן משום הרגוי ציתר וכולה
הודאה צברכת הפירות ומלות:
קשיא

רש"ב
ולית הלכתא כוותיה אלא כרז
יהודה ומדעתם צמולאי שנת ליוס
טוב חמתין בין קדש לקדש הכא
צמולאי שנת לחול חמתין בין קדש
לחול כך נראה צעיי דאי לא תימא
הכי שמואל דלמר כמאן ואנן היכי
קיימין כוותיה דלמקן: ולית
הלכתא כוותיה. כ"י יהושע צן חמניה

מוסף רש"י
שיש מהן פותח
בברוך. כגון צרכת פירות
ומלות פותח ואינו חותם
(ברכות טו.)
מוסף תוספות
א. י"א. דאיהו הפילה
אלא שבח והודאה
בעלמא. וכן הדין לא היה
אפי' לחותם בברוך אלא
משום שיש בה אריכות
דברים חמתין בה בברוך.
מוס' הא"ש. ב. ה. ה. ה. ה.
הראשונה היא פותחה
לברכה הסמוכה לה. שס.
ג. ואי חשבת ליה כחתייה
היא ליה חו' ח. ס. ד. אלא
מאחר שיש כוס קביעה
על הכוס. שס. ה. ה. ה. ה.
ויצר האדם לא הריא
הסוכה. שס. ו. ו. ו. ו.
שלפעמים מפורן לא
מיקרין סמוכות. שס.
ו. ה. ה. ה. ה. ה. ה. ה.
שלימי ק"ש. שס.
ו. ו. ו. ו. ו. ו. ו. ו. ו.
ברכות טו:

צברין^ב וצרכה שלאחר הפטרה דלור כל העולמיס עד שכל דצרי
האמת והלך ויש הפסק צמחורים ומתחיל לחמן אתה הוא ואין שם
צרכה לא צחתימת הראשונה ולא צפמיחת השניה ונראה דכולה
צרכה אחת היא דכולה משמעיא צמחונות ובחמימות המקום ומה
יש הפסק צמחורים לפי שהיו רגילים כל הציבור להפסיק שם
ולומר שנת כדלמר צמסכת סופריס (פסק יג הלכה ז') וכן משמע התם
דצרכה אחת היא דקאמר דמפטיר מצרך ו' צברות כנגד ו' קרואיס
פי' צקריאת דשהתרה נחלה וסוף ואתם לפני הפטרה וד' אחריה
הרי ו' וצבע צרכות של נישואין שהכל צרף לכבודו ויוצר האדם
ואשר יצר את האדם כו' שפותחין צברין פירש רש"י צמחונות
(דף טו.) דשהכל צרף לכבודו נתקנה לאסיפת העם והיה ראוי
לאומרה משמע אתם צרכה^ג והיא צרכה צפני עממה^ד וכן יוצר האדם
לא הייתה צריכה שהרי יאמר אשר יצר אחריה אלא להזכיר שמי
יצרות מיקרה והקדימוה לאשר יצר והרי הוא כמו לעממה ואשר
צרף שפותחת צברין לפי שאומר אותה לצד כשאין פנים חדשות
ור"ת אומר דשהכל צרף לכבודו ויוצר האדם לכך פותח צברין בלא
חתימה שהם קצרות כמו צרכת פירות ומלות ופתיחתן זו היא
חתימתן ובאשר יצר את האדם צריך לפתוח צברין שאם לא היה
פותח היה נראה הכל צרכה אחת וצרכת לעסוק דצרי תורה והערב
נא אומר שהיא צרכה אחת כיון שאין פותח הערב נא צברין
והבדלה נמי שפותחת צברין אע"פ שסמוכה לצרכת מאור משום
שלא תראה צרכה אחת ומיהו צירושלמי פריך והרי הבדלה ומשני
רבי הוה מפוקן. ו' א"ת יהללך שאחר הלל ויראו עיניו וישתבח
למה אין פותח בהן צברין וי"ל דיהללך היא סמוכה לצרכה
לקרוא את ההלל ויראו עיניו להשכיבו וישתבח לצריך שאמר
ולא הוה הפסוקים הפסק כמו צרכה אחרונה שבקריאת שמוע! דלא הוי קריאת שמוע הפסק ואם כן נראה שאין להפסיק^ה בין צריך שאמר
לישתבח ומיהו קשה מיהללך דלילי פסק דלין מצרכין לקרוא את ההלל לכך נראה דצרכה שאחר פסוקים אין צריך פתיחה
שבלא פתיחה יצרכת התחלה וצירושלמי (ברכות פ"א) פריך והרי גאולה פי' אשר גאלנו דסמוכה לצרכה לקריאת הלל ומשני שנייא
היא הלל אם שמוע צצה"ג יא פירוש שהיו קורין הלל צליי פסק צצית הנכנסת כדאיתא במס' סופריס (פי"ג הלכה ט') המצ"ר ר' אלעזר
בר ר' יוסי והרי סופה פירש רבינו שמואל בר ר' שמוע' סופה סוף צרכה דאשר גאלנו שחותם צברין והיא כולה הודאה ומשני שמים
הן אחת להבא ואחת לשעבר פירוש שמי גאלות אשר גאלנו גאלה דלשעבר וגאלה להבא שחמים צצנין עירך ולכן חותם צברין
דלין כולה הודאה דיש צה הפסק ותפלה שיגאל אותנו ופריך מהבדלה כדפרישית לעיל ופריך והרי נצרך פי' צריך הוא שאכלנו משלו
כו' דהויא צרכה צפני עממה כדלמרינן צפ' ג' שאכלו (ברכות ד' טו.) ומתחיל צרכת הון צברין אע"פ שסמוכה לצריך ומשני שנייא היא שאם
היו שנים אוכלים אין אומר נצרך ופריך והרי הון פי' שאומר אחריו נודך ואין פותח צברין אע"פ שפעמים אינה סמוכה לצרכת הון
כשצלו השנים לזמן והשלישי מפסיק לרז שנת עד הון צריך לשמוע והלכה כרז שנת צאסורי וכשיגמור סעודתו קאמר התם צסוף
שמעתא דרצנן אמרי יחזור למקום שפסק קשיא ועוד פריך והרי הטוב והמטיב פי' צצרכת המוון דסמוכה לחצירתה ופתיחת צברין שנייא
צצנה מיקנה ופריך והרי קידוש פירוש דסמוכה לצורא פרי הגפן ופתיחת צברין שנייא היא שאם היה אוכל מצעוד יום עד שיקדש היום
אין מצרך צורא פרי הגפן ופריך והרי סופה של קידוש שחותמת צברין ולקלא דעתך דכולה הודאה היא והיא צצרכת פירות ומלות
א"ר וינה טופס צרכה כך היא דלמר ר' יודן מטבע קרז פותח צברין ואינו חותם צברין מטבע ארון פותח צברין וחותם צברין
פי' וקידוש הוא מטבע ארון ויש הפסק שאומר כי הוא יום תחלה למקראי קודש ולכן חותם צברין: המוצב והמטיב פותח ואינו
חותם בברוך. וא"ת והלא ארוכה היא ועוד דר"ת פי' שצריך לומר ג' גמולות ג' גמולות כמו ג' מלכיות דלמר צצרכת ד' (מט.) צריכה צ'
מלכיות לצד מדדיה וי"ל שאין זה אריכות אלא שמוציא שם שמים צצרכה לשמות מלכיות ויצרנו קידושנו קדוש יעקב רוענו כו' ואין ראוי לחתום צברין:
קשיא

לפי שאין חותמין בשמים צצרכה צלשה שאכלו (ברכות דף מט.) אלא כשמואל
דהא ליימי עלה דרבי: זיל אמטי ליה. לעולא ובעליה זו תראה
היאך מצדיל: המבדיל בין קדש לחול. הוא דלמר ותו לא: א"ל.
רז יהודה לרז יצחק צרייה: סררוסיה דמר. כעם עליו על שלא
הלך הוא צעמנו: דלא סיגמר שמעתיא מפומיה ט. דרז יצחק
אלא מפומיה דלציי ואמרינן (בימות דף טו.) כל תלמיד חכם שאומרים
דבר שמועה מפיו שפתומו דוצבות צצכר: צצרכה המלות. כגון
להטעמך צליית ועל נטילת לולב וטעמו של דבר לפי שאין בהן
ריצוי דברים: וצרכה הסמוכה לחצירתה. כגון אותם של שמונה
עשרה צרכות: וצרכה אחרונה שבקריאת שמוע. אע"פ שאין צרכה
אחרת למעלה הימנה שהתחיל צה צברין שהרי הפסיק קריאת
שמוע אע"פ כי אינו מתחיל צה צברין ומשנינן לא צצרכה הסמוכה
לחצירתה לאותה שלפני ק"ש שהרי מחוברת אמת ויצבי על סופו של ק"ש
ודלמרינן צצרכות (דף טו.) שצריך לסמוך אמת ויצבי אחר אי ה'
אלהיכם כדכתיב: וה' אלהים אמת הלכך כדאם אריכתא דמיא:
יש. מאלו שהזכרנו שפותח בהן צברין ואינו חותם כגון צרכת פירות
ומלות: יש מהן. שחותמין ואינו פותח כגון צרכה הסמוכה לחצירתה
שהרי פוטרתה הראשונה שנפתחה צברין: וצרכה הטוב והמטיב.
דצרכת המוון. אע"פ דסמוכה לחצירתה שהרי התחיל צצרכת
המוון אף על פי כן פותח צה צברין משום דצרכה צאנפי נפשה
איתקן משום הרגוי ציתר שיתנו לקבורה הטוב שלא הסריחו
והמטיב שניתנו לקבורה: אבל אנו מאריכין צה קלת כדי לומר צה שלש
מלכיות כדמפרש צפ' צלשה שאכלו (ברכות מט.) הלכך כולה חדה
הודאה היא צצרכת הפירות וצצרכת המלות ולא צעיא חתימה:
קשיא

לפי שאין חותמין בשמים צצרכה צלשה שאכלו (ברכות דף מט.) אלא כשמואל
דהא ליימי עלה דרבי: זיל אמטי ליה. לעולא ובעליה זו תראה
היאך מצדיל: המבדיל בין קדש לחול. הוא דלמר ותו לא: א"ל.
רז יהודה לרז יצחק צרייה: סררוסיה דמר. כעם עליו על שלא
הלך הוא צעמנו: דלא סיגמר שמעתיא מפומיה ט. דרז יצחק
אלא מפומיה דלציי ואמרינן (בימות דף טו.) כל תלמיד חכם שאומרים
דבר שמועה מפיו שפתומו דוצבות צצכר: צצרכה המלות. כגון
להטעמך צליית ועל נטילת לולב וטעמו של דבר לפי שאין בהן
ריצוי דברים: וצרכה הסמוכה לחצירתה. כגון אותם של שמונה
עשרה צרכות: וצרכה אחרונה שבקריאת שמוע. אע"פ שאין צרכה
אחרת למעלה הימנה שהתחיל צה צברין שהרי הפסיק קריאת
שמוע אע"פ כי אינו מתחיל צה צברין ומשנינן לא צצרכה הסמוכה
לחצירתה לאותה שלפני ק"ש שהרי מחוברת אמת ויצבי על סופו של ק"ש
ודלמרינן צצרכות (דף טו.) שצריך לסמוך אמת ויצבי אחר אי ה'
אלהיכם כדכתיב: וה' אלהים אמת הלכך כדאם אריכתא דמיא:
יש. מאלו שהזכרנו שפותח בהן צברין ואינו חותם כגון צרכת פירות
ומלות: יש מהן. שחותמין ואינו פותח כגון צרכה הסמוכה לחצירתה
שהרי פוטרתה הראשונה שנפתחה צברין: וצרכה הטוב והמטיב.
דצרכת המוון. אע"פ דסמוכה לחצירתה שהרי התחיל צצרכת
המוון אף על פי כן פותח צה צברין משום דצרכה צאנפי נפשה
איתקן משום הרגוי ציתר שיתנו לקבורה הטוב שלא הסריחו
והמטיב שניתנו לקבורה: אבל אנו מאריכין צה קלת כדי לומר צה שלש
מלכיות כדמפרש צפ' צלשה שאכלו (ברכות מט.) הלכך כולה חדה
הודאה היא צצרכת הפירות וצצרכת המלות ולא צעיא חתימה:
קשיא

לפי שאין חותמין בשמים צצרכה צלשה שאכלו (ברכות דף מט.) אלא כשמואל
דהא ליימי עלה דרבי: זיל אמטי ליה. לעולא ובעליה זו תראה
היאך מצדיל: המבדיל בין קדש לחול. הוא דלמר ותו לא: א"ל.
רז יהודה לרז יצחק צרייה: סררוסיה דמר. כעם עליו על שלא
הלך הוא צעמנו: דלא סיגמר שמעתיא מפומיה ט. דרז יצחק
אלא מפומיה דלציי ואמרינן (בימות דף טו.) כל תלמיד חכם שאומרים
דבר שמועה מפיו שפתומו דוצבות צצכר: צצרכה המלות. כגון
להטעמך צליית ועל נטילת לולב וטעמו של דבר לפי שאין בהן
ריצוי דברים: וצרכה הסמוכה לחצירתה. כגון אותם של שמונה
עשרה צרכות: וצרכה אחרונה שבקריאת שמוע. אע"פ שאין צרכה
אחרת למעלה הימנה שהתחיל צה צברין שהרי הפסיק קריאת
שמוע אע"פ כי אינו מתחיל צה צברין ומשנינן לא צצרכה הסמוכה
לחצירתה לאותה שלפני ק"ש שהרי מחוברת אמת ויצבי על סופו של ק"ש
ודלמרינן צצרכות (דף טו.) שצריך לסמוך אמת ויצבי אחר אי ה'
אלהיכם כדכתיב: וה' אלהים אמת הלכך כדאם אריכתא דמיא:
יש. מאלו שהזכרנו שפותח בהן צברין ואינו חותם כגון צרכת פירות
ומלות: יש מהן. שחותמין ואינו פותח כגון צרכה הסמוכה לחצירתה
שהרי פוטרתה הראשונה שנפתחה צברין: וצרכה הטוב והמטיב.
דצרכת המוון. אע"פ דסמוכה לחצירתה שהרי התחיל צצרכת
המוון אף על פי כן פותח צה צברין משום דצרכה צאנפי נפשה
איתקן משום הרגוי ציתר שיתנו לקבורה הטוב שלא הסריחו
והמטיב שניתנו לקבורה: אבל אנו מאריכין צה קלת כדי לומר צה שלש
מלכיות כדמפרש צפ' צלשה שאכלו (ברכות מט.) הלכך כולה חדה
הודאה היא צצרכת הפירות וצצרכת המלות ולא צעיא חתימה:
קשיא

